

ralst Indflydelse, være raadgivende Stænder, men Bevillingsmyndigheden skulde ligge hos Ministeriet. — § 20 har enkelte tiltalende Bestemmelser, navnlig i første Del. Der maatte dog ske en Omordning, for at man skulde føle sig tilfreds dermed; thi ellers vilde den private Skole vist føle sig meget generet. Den Ret, som Kommunerne have til at flytte Børn over i andre Skoler, i Nabokommunerskoler, kunde jeg for Resten forlige mig med, naar en saadan Bestemmelse blev gjenneført, som jeg med Hensyn til det første Afsnit omtalte. Jeg skal ikke opholde mig ved de øvrige Enkeltheder. Det forekommer mig med Hensyn til den udvidede Undervisning, som Ministeren omtaler i § 21, og som skulde være beregnet paa 14—15 Aars Alderen alene, at det vel neppe er rimeligt, at nogen Kommune vil gaa til at indrette en udvidet Undervisning alene for Børn i den Alder. Jeg kan ikke negte, at jeg tror ikke, det vilde være rigtigt at give en saadan Bevilling til Ministeren i en Lovparagraf en Gang for alle. Jeg vilde foretrække, at der udtaltes en vis Vilighed til en Begunstigelse i saa Henseende, som saa igjennem aarlige Bevillinger kunde gives paa forskjellig Maade efter de særlige Tilfælde; det vilde være en anden Sag. At Skoledirektionens Medlemmer ifølge § 23 altid skulle være berettigede til at overvære Undervisningen i private Skoler, tror jeg er en Bestemmelse, som i højeste Grad vilde kunne benyttes paa en ubillig drillende eller generende Maade. Dette Forhold vil vist neppe kunne anses for at være ordnet rigtig paa den foreslaaede Maade. Naar vi nu gaa over til det 4de Afsnit om Skolelærerembederne, hvor det i § 24 fastsættes, at der ved hver Kommuneskole paa Landet skal være mindst een fast Lærer, opfatter jeg Bestemmelsen saaledes, at det er Ministerens Mening, at selv i de Kommuner, hvor der skulde behøves mere end een Lærer, vilde det være det Rigtigste kun at have een fast Lærer og saa give ham et vist Beløb, hvorfor han paa sit Ansvar kunde tage til Medhjælper en anerkjendt dygtig Medlærer. Hvis dette er Meningen, maa jeg billige det. Jeg tror, at i de fleste Tilfælde vil Undervisningen blive besørget bedre, hvor der er en saadan Enhed tilskede, end efter de nu stedfindende Forhold, hvor der overfor høitlønnede Undenlærere kan opstaa Misforhold, som kunne virke svekkende paa den harmoniske Samvirkning. Jeg antager, at min Opfattelse er saa meget rigtigere, som der i § 25 fastsættes en vis Alder for Tilværelsen af de faste Embeder. Jeg billiger denne Bestemmelse, men derimod vil jeg sige, at den sidste Bestemmelse i § 25 aabenbart maa taale Undtagelser for dem, som allerede nu efter de gamle Bestemmelser have tjent som Privatlærere eller deslige, ellers vil den være til megen Menne for dem. Ved Bestemmelsen om Reguleringssummerne eller Lærerembedernes Indordning i 3 Klasser, samt om Aldersstillæg og Maaden,

hvorpaa Embederne blive søgte, skjønner jeg ikke rettere, end at der gøres for stort et Indgreb i Kaldelsesretten. Jeg er af den Anskuelse, som Udvalget forøvrigt, forrige Gang vi behandlede denne Sag, for en 5—6 Aar siden var enig i, at vi maa give Forældrene i Skoledistriktet en direkte Indflydelse paa Skolelærernes Kaldelse. Den bestaaende Kaldelsesmaade for Lærerne er i mange Henseende uegnet, og der er i de senere Aar opstaaet Misforhold mellem dem, som skulde kaldes, og dem, som skulde indstilles, som har ført til besynderlige Resultater. Man tror at have opdaget, at der er visse Kaldelsesberettigede, der have søgt somme Folk, nemlig Grundtvigianere og Venstremænd, og at hvis een eller et Mindretal af de Indstillende gav den Kaldelsesberettigede et Bink om, at den og den af de Ansøgende var Grundtvigianer, eller den og den Venstremænd, eftersom nu Forholdene kunne være til, kunde en saadan være ganske sikker paa ikke at blive kaldet. At det er gaaet unge Mænd saaledes, er der ingen Tvivl om; men denne Frielse skulle vi se at komme bort fra. (Brix: Fra begge Sider!). Rigtig, det er heldigt, om vi mødes fra begge Sider; men hvis den gamle Bestemmelse bliver staaende, vil den indirekte have en skadelig Virkning i denne Henseende. Med Hensyn til § 29 i dette Afsnit skal jeg sige, at jeg ikke kan billige, at Direktionen har Hals- og Haandsret over den fast ansatte Lærer, saaledes at den kan afskedige ham uden Pension, og uden at han kan indanke Sagen for Domstolene. Jeg veed ikke, af hvilken Grund en fast ansat Lærer, hvem der ved Loven er tillagt Pension, skulde kunne behandles paa denne Maade fremfor andre Embedsmænd eller fremfor Andre, der staa i Statens Tjeneste med Pensionsret. Jeg holder for, at vi lade dem blive staaende under Domstolene ligesom Andre, med mindre vi skulde komme til at lade samtlige pensionsberettigede Embedsmænd, der tjene i offentlige Embeder, gaa ind under samme Bestemmelser; da kunde man jo overveie, hvorvidt det for Stats tjenestens Vedkommende og af Hensyn til Personerne var forsvareligt; men er det tilladt for den ene Slags offentlige Bestillingsmænd, maa det formentlig ogsaa være tilladt for de andre. Jeg skal fatte mig i Korthed med Hensyn til Spørgsmaalet om Tilværelsen. Efter min Mening bliver der endnu meget for meget tilbage af Tilværelsen, og hvad det Tilværelsen angaar, der behøves udenfor Kommunen fra Statens Side, for at sikre, at det Maal naas, hvorom der her er Tale, kan dette udøves paa en langt simplere Maade. Der vil, forekommer det mig, opstaa forskjellige Memper ved denne § 30, hvis den bliver staaende uforandret. Biskoppen maa ikke holde Bisittats i Skolen, han slipper for det ham paahvilende Tilværelsen; men dog skal han personlig ved Bisittats eller gennem vedkommende Provst sikre sig med Hensyn til Religionsundervisningen.